

EESTI KOOL

PEDAGOOGILINE AJAKIRI

1938

IV AASTA

Toimetuse vastutav toimetaja V. ALTTOA,
toimetuse liikmed: J. AAVIK, J. GRÜNTAL, A. KURVITS,
V. PÄTS ning J. VELLERIND ja
tegev toimetaja K. OLLIK.

TALLINN

HARIDUSMINISTEERIUMI VÄLJAANNE

Riigi Trükikoda Tallinn, Niine 11

„Eesti Kooli“ IV (1938) aastakäigu

SISU.

I. Üldsisulised artiklid.

	Nr.	Lk.
K. Päts: Meie rahvas, meie riik on kindlal alusel	1	1
A. Jaakson: Kasvatuse suund meie uues Põhiseaduses	1	6
V. Orav: Marahva sündinu asju tundjide kogodus Tartun	1	12
E. Laid: Muinsuskaitse pedagoogilise tegurina	1	15
K. Ollik: Soome Haridusminister Eestis	1	62
K. Ollik: Eesti vanim kirjanik Jakob Liiv †	1	66
A. Saukas: Maakodude raamatukogude rikastamisest	1	67
K. Päts: Orse ime on see	2	77
J. Laidoner: Eesti rahvas ei ole kunagi kaotsis olnud	2	78
A. Jaakson: Eesti Vabariigi 20-ndaks aastapäevaks	2	79
J. Nõu: Eesti põllumehe traditsioonidest	2	83
V. Altkoa: A. H. Tammsaare 60-aastane	2	90
J. Port: Ajakohase õpetajate ettevalmistamise vajalikke eeltingimusi	3	151
O. Liiv: Kodukultuur ja perekonnaarhiivid	4	217
K. Ollik: Konstantin Päts — Eesti Vabariigi esimene President	5	294
A. Jaakson: Õppeaastat lõpetades	5	295
K. Koljo: Ernst Särgava 70-aastane	5	296
K. Ollik: Voldemar Päts 60-aastane	6	365
R. Päts: Eesti XI üldlaulupidu	6	368
E. Markus: Petserimaa koolide ja koguduste kaart	6	415
V. Viilup: Kool ja küla Petserimaal	6	415
Helene Mugasto: Raamatukogu ja vabahariduslikud õpingud	7	483
A. Elango: Koduse Kasvatuse Instituut	8	513
A. Jaakson: Meie kooli ülesannetest ja päevamuredest	10	665
A. Veiderma: Üldharidus ja kutseharidus	10	669

II. Kooli korraldamine.

A. Kuut: Uusi koolimaju 1937. aastal	1	45
J. Lang: Uuenduspüüdeid kooli välise miljöö alal	1	50
A. Keppi: Telkide soetamisele!	2	138
A. Kuut: Algekoolide raamatupidamisest	4	276
J. Reinet: Kooliruumide ventilatsioon, valgustus ja soojendus	5	318
Ed. Bakis: Psühholoogia õppevahenditest ja nende valmistamisest	6	405
A. Peerna: Õpilasraamatukogu	6	426
A. Udras: Õpilaskooperatiiv K. algekoolis	7	472
G. Vilbaste: Koolipargid ja nende korrashoid	7	478
H. Norman: Ametikool	7	487
H. Vellner: Heliplaat õppevahendina	8	571
E. Araste: Õppevahendite valmistamine pabermassist	9	638
A. Einalo: Koolifilmi kasutamise võimalusi	9	647
A. Peel: Film õppevahendina	9	648
A. Kajassaar: Lihtne talispordivahend õpilastele	10	735

III. Kasvatus- ja õppetöö.

V. Altkoa: Õppe- ja kasvatustöö ülesannetest meie kooles	1	10
Linda Pärl: Käsitöö õpetamisest algekoolis	1	27
R. Lahi: Töö korraldamisest maa-algekooli juurde asutatud Noorte Kotkaste rühmas	1	32
A. Kajassaar: Töö organiseerimisest noorteühingus	1	40

	Nr.	Lk.
A. Kuks: Õpilaste häälestamine tööle	2	93
Olga Tunõn: Töömeeleolu häirivaid ja soodustavaid momente koolis	2	99
A. Kajassaar: Päevamuresid maa-alkkooli internaadis	2	128
Liisa Kevend: Elu väesedlapsed	2	132
A. Vaigla: Jooni karakteri kasvatusel koolis	3	157
Alice Haberman: Klassijuhataja-tunni tööst	3	165
Marta Arike: Usuõpetuse ülesannetest ja nende teostamise võimalustest seminaris	3	167
O. Paas: Puuduliku edu põhjustest matemaatika õpetamisel	3	170
A. Parts: Maateaduse töövihik	3	174
K. Merilaid: Joonistamine kui graafiline keel	3	182
A. Kiiss: Mõningaid jooni ja soove muusika õpetamise alalt	3	186
Linda Kõivisto: Mõningaid probleeme käsitöö õpetuse sihipiiriltusil	3	189
A. Kirss: Töö korraldamisest noorteühingutes	3	192
Joh. Aavik: Keeleavad, mida esmajoones tuleks vältida	3	203
Helmi Metsvahi: Sotsiaalse meele kasvatamisest keskhariduse astmel	3	204
Aulis Aret: Õpilase pühapäev	4	222
A. Saukas: Alkkooli lõpetajate päevast	4	236
Hilda Otsasoo: Õppereiside ja matkade ligineva hooaja puhul	4	239
V. Altoa: Töökavadest	4	242
J. Talts: Gümnaasiumiõpilaste võistluskirjandite sisulisest küljest	4	248
Attila Kempelen: Realkooli ja realgümnaasiumi VIII klassi õpilaste tead- misi bioloogias	4	250
A. Kasemets: Instrumentaalmuusika alkkoolis	4	253
T. Paomets: Mandoliinide-orkester maa-alkkoolis	4	258
Elfriede-Grönberg: Kangakudumise töökava koostamisest täienduskoolis	4	264
A. Kajassaar: Aiastöö rakendamisel alkkooli loodusõpetuse tundides	4	268
E. Oissar: Õpetus ja kasvatus keskkoolis	5	300
Anna Raudkats: Võimlemispeod	5	303
O. Randvee: Laager noorsoo kasvatustöös	5	309
G. Vilbaste: Looduskaitse ja koduümbruse tundmine kooli õppetöös	5	315
R. Päts: Pillimuusika harrastusest koolis	5	329
V. Sööro: Veel kooliorkestrist kui sellisest	5	333
A. Mitt: Soove uute füüsika õpikute suhtes	5	337
O. Randvee: Töörakendusest skautlikes organisatsioonides	6	373
A. Kuks: Õpilaste aktiveerimine	6	380
Olga Tunõn: Rahuldavate töötulemuste eeldusi emakeele õpetamisel	6	388
N. Rimmel: Koma liitlauses	6	396
Joh. Aavik: Käändkonnad ja nende järjekord	6	403
A. Vaga: Ladinakeelsetest taimenimedest botaanika õpetuses	6	411
J. Valgma: Õpilaste koduse töö ratsionaalsest korraldamisest	7	435
J. Blauberg: Õpilaste töötahtest ja töötamisviisidest	7	443
Kr. Meikop: Koolidistsipliinist	7	449
K. Liping: Kool ja õpilaste „omaelu“	7	457
A. Viitar: Taotlusi kooli lähendamiseks elule	7	464
Linda Jarvet: Õpilaste isetegevus nende ajakirjade näol	7	467
Helmi Jürisoo ja A. Kalamees: Kehalise kasvatus tunde alkkoolile	7	494
M. Meiusi: Arenemise vabadus ja rahvuslik kasvatus	8	509
J. Välbe: Mõtteid kooli hommikupalvuse korraldamisest	8	520
Meeta Teri: Vokaalne kasvatus lasteaias	8	526
Joh. Aavik: Vigade esiletoomine emakeele õpetuses	8	531
O. Randvee: Kirjand alkkooli V ja VI klassis	8	535
A. Kasvand: Märkmleid „Matemaatika õpikute“ kohta	8	542
A. Kõiv: Helme ekskursioonijaama ülesandeid	8	548
A. Lint: Töötulemusi ornitoloogia alal Helme ekskursioonijaamas	8	549
K. Vares: Helme ümbruse linnuriigist	8	552
G. Vilbaste: Helme ümbruse taimeühiskondi	8	554
Joh. Lillmaa: Ekskursioonijaama mõjutusi õpetajale ja tegelikule koolitööle	8	560
A. Ivask: Huvitavast käsitöövõllast	8	561
H. Vammus: Kunstisary ja tema ümbertöötamise võimalusi kooli tööõpetuses	8	565
P. Hakk: Võõrsõnade rohkusest meie kirjakeeles	8	570
E. Etverk: Eksamid õpetajate seminari vastuvõtmisel	9	581

	Nr.	Lk.
M. Meusi: Tihedama kontakti vajadusest ja võimalustest kasvatusteooria ja tege- liku kasvatus vahel	9	586
E. Oissar: Elamus õppetöös	9	593
R. Päts: Lähtekohti nüüdisaja muusikalise kasvatus teostamisel	9	601
K. Tiit: Uutest õppekavadest usuõpetuse osas	9	609
P. Hinnov: Ajalooliste isikute käsitlestest algkooli ajaloo õpetuses	9	615
A. Valsiner: Mõtteid botaanika õpetamisest algkoolides	9	619
Leida Alttoa: Töövõtteid aabitsa-kursuse käsitlemisel	9	622
A. Ridali: Joonistamisõpetuse põhinõudeist algkooli I, II ja III klassis	9	627
Linda Pärl: Loomulik õppeviis algkooli käsitöös	9	633
H. Norman: Üldhariduslikud ained kutseskoolest	10	675
K. Ramul: Õppimise õpetamisest	10	683
R. Kleis: Klassijuhataja-tunni sisustamisest	10	689
E. Kuusik: Ajaloo õppekursusest ja selle võimalikust standardimisest	10	696
A. Luha: Geoloogilisi vaatlusi Helmes	10	701
V. Grimm: Mida võib õppida Ärma paljandil	10	704
E. Laid: Kodukoha ajalugu ajalooõpetuse täiendusena	10	707
E. Karolin: Mida pakuvad Tõrva ümbruskonna muinsuskaitse all olevad kohad ekskursioonidele	10	711
R. Tsirnask: Maa-algkooli internaadi elust	10	715
H. Summer: Õpetlikku Soome koolist ja kasvatuses	10	727
R. Alas: Pildike eesti pedagoogilise kirjanduse vanavarast	10	731

IV. Ülevaated kodumaa ja välismaa haridusoludest.

Jos. Nekolny: Tšehhoslovakkia vabariigi koolioludest	1	55
Marta Oinas: Muljeid 8-ndalt rahvusvaheliselt joonistamisõpetuse ja rakendus- kunsti-kongressilt	2	107
H. Jänes: Tähelepanekuid Helsingi koolimajadest	2	120
Holger Stähle: Rootsi kooli- ja õpilasprobleeme	4	281
R. Alas: Algkoolid 1937/38. aastal	4	286
V. Alttoa: Keskkooliõpetajate ettevalmistus Saksas	4	291
V. Alttoa: Prantsuse koolikorraldusest	5	340
Rootsi täienduskool	5	361
Eksamid SSSR koolides	5	362
Algkooli tunnikavad SSSR-is	5	363
A. Seppel: Koolioludest Leedus	6	420
Clara Lakner: Ungari koolielust	6	433
A. Leinjärv: Avalike raamatukogude arengust	9	653

V. Arvustusi.

V. Orav: J. Konks — Uus-aeg ja uusim aeg	1	68
Alice Kriisa: Harald Jänes - Oskar Parlo — Eesti keele grammatika ja harjutus- tik koolidele V	1	71
V. Orav: Nikolai Gogol — Tšitšikovi seiklused ehk Surnud hinged I	2	143
A. Pärl: „Looduse“ Kuldraamatu VI sari	3	209
V. Orav: Anton Kasemets — Eesti muusika arenemislugu	4	283
Y. Lasseron: Valimik pedagoogilist kirjandust prantsuse keeles	5	345
J. Madisson: Eestikeelne ajalooline kirjandus 1937. a.	5	347
V. Orav: Fr. R. Faehlmann — Kogutud luuletused	5	355
V. Orav: Riho Päts — Artur Kapp ja tema muusikaline looming	5	355
V. Orav: A. V. Bellegarde — Minu mälestusi Eestimaa kubernerina	6	429
Ed. Triik: H. Rajamaa — Aabits ja emakeele-lugemik algkoolile	7	502
J. Uustalu: Joh. Käis — Esimesed vaod	7	503
A. Velmet: Koori- ja orkestrijuhi käsiraamat. Toimetanud R. Ritsing	8	573
J. Uustalu: Joh. Käis — Esimesed vaod	8	574
E. Oissar: Prof. dr. phil. A. Koort — Sissejuhatus filosoofiasse	9	659
V. Orav: Mari Raamot — Minu mälestused	10	736

VI. Mitmesugust.

Looduskaitse alla võetud puud ja rändrahnud	1	73
Üleriigiline koolijuhatajate kokkutulek	1	74
A. Lüüs: Üleskutse dr. med. P. Hellati mälestuse jäädvustamiseks	1	75

	Nr.	Lk.
V. Simre: III üleriigiline loodusteaduse ja maateaduse õpetajate kongress	1	76
Põllu- ja aiamajanduslike ning kodumajanduslike koolide juhatajate nõupidamine	2	146
Keskkooli- ja gümnaasiumiõpetajate kongress	2	148
E. Freienthal: Aine- ja energiavahetus taime- ja loomaorganismis	3	208
Gümnaasiumiõpilaste võistluskirjandid	3	212
Informatsiooni Õpetajate Kojalt	3	213
Eesti Õpetajate Liidu Asemikekogu koosolek	3	214
Eesti Õpetajate Liidu pedagoogilised päevad	3	214
III Üleriigiline loodus- ja maateadusõpetajate kongress	3	215
II Usuõpetajate kongress	3	216
Toimetusele saadetud kirjandust	3	216
Looduskaitse alla võetud puud ja rändrahnud	4	287
Informatsiooni Õpetajate Kojalt	4	289
Eesti keele õpetajate päev	4	289
Uusi ajakirju	4	290
J. Grüntal: Hindamine protsentides	4	290
Juta Ollik: Suvekursused Debreceni Ülikooli juures	4	291
Looduskaitse alla võetud maa-alad, puud, rändrahnud ja pesitamispaid	5	357
Koolide inspektorite päev	5	359
Informatsiooni Õpetajate Kojalt	5	360
Täienduskursusi ja edasiharimispäevi õpetajaile kodu- ning välismaal celoleval suvel	5	360
Kunstinädal Belgias	5	363
Ainulubatud õpikud	6	431
Põllumajanduslikkude kutsekoolide õpetajate päevad Vigalas	6	431
Lastekoorilaulude võistlus eesti heliloojaile	6	432
A. Päril: Tähtsamaid sündmusi Eesti koolielus 1938. a.	7	505
A. Päril: Tähtsamaid sündmusi Eesti koolielus 1938. a.	8	576
Informatsiooni Õpetajate Kojalt	8	577
A. Kalamees: Vabaharidustöö tegelaste päevad	8	578
Kogudem teateid dr. Jakob Hurda kohta!	8	579
Informatsiooni Õpetajate Kojalt	9	661
Eesti Õpetajate Liidu tegevusest	9	661
A. Meikop: Tulemas Raamatu-Nädal	9	662
Toimetusele saadetud kirjandust	9	663
Keskkooli- ja gümnaasiumiõpetajate kongress	10	737
Täienduskooliõpetajate päev	10	738
Koolide inspektorite päev	10	739
Üleskutse koguteose „Jüri Vilms“ asjus	10	740

Illustratsioonid.

Noorteühingu liikmed purilennukit ehitamas	1	41
Noorteühingu põllumajanduse õppering heinataimi määramas	1	42
Kanepi kasvatamise võistluse võitja oma kanepipõllul	1	43
X kooli Noorteühingu skeem	1	44
Prantsuse lütseum Tallinnas	1	45
Tallinna linna kodunduskoolide maja	1	46
Haapsalu linna algkooli maja	1	47
Kanepi algkooli maja	1	48
Põlgaste algkooli maja	1	48
Paasvere valla Rahkla algkooli maja	1	49
Kappeli koolimaja Zürichis	1	51
Zürichi koolilaud, 1935. a. mudel	1	53
Zürichi koolitool	1	54
Masaryk'i kooli maja Zlin'is	1	57
Õpilaste staadion Zlin'is	1	59
Realgümnaasiumi maja Kraloves	1	61
Soome Haridusminister Uno Hannula	1	63
Soome Koolivalitsuse Rahvahariduse Osakonna direktor Alfred Salmela	1	63
Soome Haridusminister Lasnamäe algkoolis	1	65
Jakob Liiv	1	66
Riigihoidja Konstantin Päts	2	77
Sõjavägede Ülemjuhataja kindral J. Laidoner	2	78

	Nr.	Lk.
Haridusminister A. Jaakson	2	79
A. Hansen-Tammisaare	2	91
H. Rapin ja G. Gorlin: Joonistamissaal	2	114
H. Rapin ja G. Gordin: Joonistamissaali põhiplaan	2	115
Loomulike lehtede kasutamine sabloontrükkis	2	118
Joonornamendi näide kahes variatsioonis	2	119
Soome ühiskool tänavalt vaadatuna	2	121
Soome ühiskool õuelt vaadatuna	2	123
Aleksis Kivi kooli klassi plaan	2	124
Jalutussaal	2	125
Duširuumi plaan	2	126
Pesemisseadeldis saunas	2	126
Riietehoiuruum	2	127
Õpilaste lõbus ja kosutav töö kooli internaadis	2	131
Telgi plaan	2	138
Telgi riie	2	139
Telgi sõrestik	2	140
Telgi ots	2	141
Telgi külj	2	143
Dr. Jaan Port, Tartu Õpetajate Seminari direktor	3	152
Tartu Õpetajate Seminari maja Laial tänaval	3	153
Sogne fjord kaardipildis ja läbilõikes	3	174
Juga, kosk, kaskaad	3	175
Põhjavee tekkimine, liikumine ja allikas	3	176
Kesk-Aasia mäeahelikkude skeem	3	177
Geiser	3	178
Klassi õppekäigu marssruut	3	179
Egiptuse asend	3	180
Rästapuur	3	185
Noorteühingu skeem	3	194
Noorteühingu orkester	3	199
Erich Freienthal	3	208
Maia Sinberg	3	213
Aino Vainola	3	213
Keina algkooli õpilisorkester	4	261
Kodukaunistamine algab koolimaja juurest	4	269
Rühm vanemaid õpilasi aiatööl	4	270
Algkooliõpilaste aiavilja näitus	4	275
Eesti Vabariigi President Konstantin Päts	5	293
E. Sargava	5	297
Plastiline tants	5	304
Rahvatants	5	305
Tütarlapsed võimlemas	5	307
Poisid võimlemas	5	308
Kartuleid koorimas	5	311
Noored „toidusabas“	5	312
Noored ja juhid nõupidamistule ümber	5	313
Tervisaken	5	322
Tarjante ahjumudeleid	5	323
Õhujaotusseade	5	324
Värsket õhku toov seinatoru	5	325
Keskkütte õhuvahetuse seade	5	326
Tartu linna XI algkooli orkester	5	335
Kastre-Võnnu valla Võnnu algkooli orkester	5	336
Prantsuse koolisüsteem	5	344
Haridusministri abi Voldemar Päts	6	365
Prof. Juhan Aavik, Eesti Laujate Liidu esimees	6	369
Petserimaa koolide ja koguduste kaart	6	415
K. algkooli õpilaskooperatiivi organisatsiooni skeem	7	473
Kaupade müük kooperatiivist	7	475
Kaupade loendamine	7	476
Prisma põhi	8	544

	Nr.	Lk.
Kera pindala	8	545
Adiste algkooli IV—V kl. õpilaste klassitööd	8	564
Elmar Etverk, Tallinna Õpetajate Seminari direktor	9	581
Tallinna Õpetajate Seminari maja	9	585
Usuõpetuse ainese jaotus klassides 1928. a. õppekava alusel	9	612
Usuõpetuse ainese jaotus klassides 1938. a. õppekava alusel	9	613
Puu, kiisu, õunad	9	626
Ringjoonest moodustatud joonistusi	9	629
Ellipsijoonest moodustatud joonistusi	9	629
Munajoonest moodustatud joonistusi	9	630
Sirgjoonelisi joonistusi	9	630
Mudeltöid I ja II klassile	9	635
Mudeltöid III—VI klassile	9	637
Saadjarve vooremaastiku kontuurkaart	9	640
Reljeefkaardi valmistamine	9	642
Otepää ümbruse reljeefkaart	9	643
Rüütliossi põhiplaan	9	644
Rüütliossi mudel (poolvalmis)	9	645
Rüütliossi mudel	9	646
Kõrgemäe, millele asub ohvrikivi nn. „Orjakivi“	10	702
Ärna paljandi ideaalne profiil	10	704
Ohvrikivi nn. „Orjakivi“ Helme Kõrgemäel	10	708
Väike Emajõgi Hummulu asunduse all	10	710
Arvatav pelgukoobastik „Põrguhaud“ Helmes	10	714
Internaadi õpilaste magamistuba Patküla algkoolis	10	717
Õpilased lugemislauas. (* korrapidaja)	10	722
Patküla algkooli internaadi õpilased lõunatamas	10	726
G. G. Marpurgi raamatu tiitelleht	10	732
Tõukekelk „Lükk“	10	735

„Eesti Kooli“ 1938. aasta kaastöölise tähestikuline nimestik.

(Numbrid sulgudes tähendavad lehekülgi.)

J. Aavik (203, 403, 531), R. Alas (286, 731), Leida Altoa (622), V. Altoa (10, 90, 242, 291, 340), E. Araste (638), A. Aret (222), Marta Arike (167), E. Bakis (405), J. Blauberg (443), A. Einalo (647), A. Elango (513), E. Etverk (581), E. Freienthal (208), V. Grimm (704), J. Grüntal (290), Elfriede Grönberg (264), Alice Haberman (165), P. Hakk (570), P. Hinnov (615), A. Ivask (561), A. Jaakson (6, 79, 295, 665), Linda Jarvet (467), H. Jänes (120), Helmi Jürisoo (494), A. Kajassaar (40, 128, 268, 735), A. Kalamees (494, 578), E. Karolin (711), A. Kasemets (253), A. Kasvand (542), A. Kempelen (250), A. Keppi (138), Liisa Kevend (132), A. Kiiss (186), K. Kirss (192), R. Kleis (689), K. Koljo (296), Alice Kriisa (71), A. Kuks (93, 380), E. Kuusik (696), A. Kuut (45, 276), A. Kõiv (548), Linda Kõivisto (189), R. Lahi (32), E. Laid (15, 707), J. Laidoner (78), Clara Lakner (433), J. Lang (50), Y. Lasseron (345), A. Leinjärv (653), O. Liiv (217), J. Lillmaa (560), A. Lint (549), K. Liping (457), A. Luha (701), A. Lüüs (75), J. Madisson (347), E. Markus (415), A. Meikop (662), K. Meikop (449, 737), M. Meiusi (509, 586), K. Merilaid (182), Helmi Metsvahi (204), A. Mitt (337), Helene Mugasto (483), J. Nekolny (55), H. Norman (487, 675), J. Nõu (83), Marta Oinas (107), E. Oissar (300, 593, 659), Jutta Ollik (291), K. Ollik (62, 66, 294, 365, 739), V. Orav (12, 68, 143, 283, 355, 429, 736), Hilda Otsasoo (239), O. Paas (170), T. Paomets (258), A. Parts (174), A. Peel (648), A. Peerna (426), J. Port (151), A. Päril (209, 505, 576), Linda Päril (27, 633), K. Päts (1, 77), R. Päts (329, 368, 601), K. Ramul (683), O. Randvee (309, 373, 535), Anna Raudkats (303), J. Reinert (318), N. Rimmel (396), A. Ridali (627), A. Saukas (67, 236), A. Seppel (420), V. Simre (76), H. Stähle (281), H. Summer (727), V. Sööro (333), J. Taits (248), Meeta Teri (526), K. Tiit (609), E. Triik (502), R. Tsimnask (715), Olga Tunón (99, 388), A. Udras (472), J. Uustahu (503, 574), A. Vaga (411), A. Vaigla (157), J. Valgma (435), A. Valsiner (619), H. Vammus (565), K. Vares (552), A. Veiderma (669), H. Vellner (571), A. Velmet (573), V. Viilup (415), A. Viitar (464), G. Vilbaste (315, 478, 554), J. Välbe (520).